

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด
Curriculum Administration into School Practice under the Office of Roi Et Secondary
Educational Service Area

วิศวะ วัฒนเลิศโรจน์

Visarva Watthanaloetrot

คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Faculty of Education, Nakhon Ratchasima College, Thailand

E-mail: wisawa13@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-4527-0533>

Received 03/02/2023

Revised 05/02/2023

Accepted 20/03/2023

บทคัดย่อ

การพัฒนาและใช้หลักสูตรจะประสบความสำเร็จได้ จำเป็นต้องอาศัย การบริหารจัดการหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ จึงต้องอาศัยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยต้องมีความเข้าใจที่ชัดเจนตรงกันเกี่ยวกับ หลักสูตร รวมทั้งเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด และ (2) เปรียบเทียบระดับปฏิบัติการของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำนวน 339 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน F-test และ t-test ผลการวิจัย พบว่า (1) การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ (2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด พบว่า (ก) จำแนกตามสถานะ โดยรวมไม่แตกต่างกัน (ข) จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และ (ค) จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

คำสำคัญ : การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

Abstract

The successful curriculum development and implementation requires efficient curriculum management, requiring all involved parties to have a clear understanding of the curriculum, as well as understand their roles and responsibilities and be able to perform their duties efficiently for the greatest benefit of learner quality development. Therefore, this research aims to (1) study the administration of school curriculum into practice of schools under the Office of Secondary Educational Service Area Roi Et. And (2) to compare the practices of school curriculum administration to the practices of schools under the Secondary Educational Service Area Office of Roi Et classified by position, work experience, and school size. The sample consisted of 339 school personnel under the Roi Et Secondary Educational Service Area Office. The research tools were questionnaires on school curriculum administration into school practice. The statistics used in the research were frequency, mean, percentage, standard deviation, F-test, and t-test. The results showed that: (1) The administration of school curriculum into practice of schools under the Office of Secondary Educational Service Area Roi Et in general was at a high level. And (2) the comparative analysis results of school curriculum administration into practice of schools under the Office of Secondary Educational Service Area Roi Et found that; (a) Classified by overall status is not different. (b) Classified by overall work experience is not different. And (c) classified by school size as a whole were significantly different at the .05 level.

Keywords: School Curriculum Administration; Office of Roi Et Secondary Educational Service Area

บทนำ

การจะพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง สิ่งแรกที่เราควรคำนึงถึงคือการวางรากฐานการศึกษาของเยาวชน การศึกษาเป็นก้าวแรกสู่ความรู้ ความเข้าใจและความสามารถในการแก้ปัญหา การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคุณสมบัติพื้นฐานของมนุษย์ การจัดการศึกษาจึงต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท ที่สำคัญนอกจากตัวครู ครู สื่อและสื่อการสอนแล้ว หลักสูตรเป็นส่วนสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ไม่มีหลักสูตรก็เหมือนครูขาดทิศทางการเรียนการสอน และเนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิทยาการต่าง ๆ ในปัจจุบัน ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรซึ่งเป็นกลไกสำคัญ

[500]

Citation:

วิเศษ วัฒนเลิศโรจน์. (2566). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (2), 499-510.

Wattanalaoetrot, V., (2023). Curriculum Administration into School Practice under the Office of Roi Et Secondary Educational Service Area.

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (2), 499-510; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.86>

ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนในทุกด้านตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา (เสาวลักษณ์ ประมาน, 2559)

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนของประเทศไทย และประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งพัฒนามาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยมีการปรับปรุงแก้ไขจุดที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติให้ชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น บนฐานข้อมูล จากการศึกษาวิจัยและการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาและนำหลักสูตรไปใช้จะประสบผลสำเร็จได้ จำเป็นต้องมีการจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงต้องอาศัยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ต้องมีความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับหลักสูตรและเข้าใจบทบาทและความรับผิดชอบของตน และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการหลักสูตรผู้เรียนในยุคปัจจุบันซึ่งมีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจพัฒนาหลักสูตรของตนเองจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดวิธีการ รูปแบบและกระบวนการทัศน์เปลี่ยนจากกรอบความคิดแบบเดิมๆ สู่แนวคิดใหม่ ความรู้ใหม่ วิธีการจัดการใหม่ และแนวปฏิบัติใหม่ ซึ่งต้องสัมพันธ์กันในหลายระดับตั้งแต่ระดับชาติ ท้องถิ่น และระดับสถานศึกษา การบริหารหลักสูตรเป็นการบริหารที่มีขอบข่าย กว้างขวางครอบคลุมหลายมิติที่เกี่ยวข้องกับหลายฝ่ายและต้องอาศัยปัจจัยสนับสนุนมากมาย เปรียบเสมือน การจัดการกิจกรรมทุกประเภทในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนรู้ การพัฒนา การสอนให้เกิดผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

นอกจากนี้ยังพบว่าในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ พบว่า องค์ประกอบของหลักสูตรไม่ครบถ้วน การจัดทำหลักสูตรขาดการวิเคราะห์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนและวิธีการที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้ด้วยโครงงาน (Project-Based Learning) การเรียนรู้จากธรรมชาติแบบลงมือปฏิบัติ (Hands-on Learning) การรับรู้ เจตคติ และความเข้าใจในจุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร รวมทั้งเทคนิควิธีกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความพร้อมและสนใจในการเรียนรู้ เพราะครูยังละเลยการเตรียมการสอนด้วยการเขียนแผน นอกจากนี้ยังพบว่าขาดแคลนเทคโนโลยีที่ใช้ในการเรียนการสอน ขาดสื่อการสอน เช่น เครื่องดนตรีไทย พื้นบ้าน และสากล ก็เป็นปัญหาสำคัญเช่นกัน (ฉัตรดนัย ศรีสา, 2564)

การบริหารหลักสูตรการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาต้องมีรูปแบบหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวม สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ ปัญญา และสังคม พัฒนาความรู้ คุณธรรม จริยธรรม มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและสังคมสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้การบริหารหลักสูตรเป็นการบริหารโดยใช้ทฤษฎีต่างๆ เนื้อหาหลายมิติ เกี่ยวข้องกับหลายฝ่ายและต้องมียุทธศาสตร์ประกอบหลายอย่างมันเหมือนกับการจัดการกิจกรรมทุกประเภทในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง การพัฒนาการเรียนรู้อาจารย์สอนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ปฐวิภาณ ธรรมการ, 2564) คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเบื้องต้น Group Guide เอกสารประกอบอย่างเพียงพอสำหรับผู้เกี่ยวข้องและครูเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา (ธนศักดิ์ เปาภิกร, 2550)

[501]

Citation:

วิเศษ วัฒนะเลิศโรจน์. (2566). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (2), 499-510.

Wattanaloeetrot, V., (2023). Curriculum Administration into School Practice under the Office of Roi Et Secondary Educational Service Area.

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (2), 499-510; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.86>

การนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. พ.ศ.2551 อาจก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาให้ตรงกับความต้องการของสถานศึกษาและเป็นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับปฏิบัติของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ตามแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ใน 4 ด้าน ส่วน คือ 1. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 2. การดำเนินการระดับชั้นเรียน 3. การส่งเสริมสนับสนุน 4. การกำกับดูแลคุณภาพ

ตัวแปรอิสระ

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ตำแหน่ง จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย (1) ผู้บริหาร และ (2) ครู
2. ประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย (1) ต่ำกว่า 10 ปี (2) 10 – 15 ปี และ (3) มากกว่า 15 ปี
3. ขนาดโรงเรียน จำแนกเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย (1) ขนาดเล็ก (2) ขนาดกลาง (3) ขนาดใหญ่ และ (4) ขนาดใหญ่พิเศษ

ตัวแปรตาม

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ใน 4 ด้าน คือ

1. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
2. การดำเนินการระดับชั้นเรียน
3. การส่งเสริมสนับสนุน
4. การกำกับดูแลคุณภาพ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง: ประชากร ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2565 จำนวน 2,921 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำนวน 339 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล: ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ และร้อยละ

2. วิเคราะห์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ทั้งโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ทั้งโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อ จำแนกตามตำแหน่ง โดยใช้ t - test (Independent Samples) ส่วนประสมการดำเนินการทำงาน และขนาดโรงเรียน โดยใช้ F-test (One way ANOVA)

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง ประสมการดำเนินการทำงาน และขนาดโรงเรียน ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ และร้อยละ

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่ง ประสมการดำเนินการทำงาน และขนาดโรงเรียน

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. ตำแหน่ง		
ผู้บริหาร	47	13.90
ครู	292	86.10
2. ประสมการดำเนินการทำงาน		
ต่ำกว่า 10 ปี	122	36.00
10 – 15 ปี	122	36.00
มากกว่า 15 ปี	95	28.00
3. ขนาดโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	80	23.60
ขนาดกลาง	85	25.10
ขนาดใหญ่	99	29.20
ขนาดใหญ่พิเศษ	75	22.10
รวม	339	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่งผู้บริหาร จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 13.90 และตำแหน่งครู มีจำนวน 292 คน คิดเป็นร้อยละ 86.10 โดยมีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี และมีประสบการณ์ในการทำงานอยู่ระหว่าง 10 – 15 ปี จำนวน 122 คน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 36.00 และมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 โดยสังกัดโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 23.60 สังกัดโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 25.10 สังกัดโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 29.20 และสังกัดโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 22.10

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ทั้งโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติ		แปลผล	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.30	0.49	มาก	1
การดำเนินการระดับชั้นเรียน	4.10	0.46	มาก	2
การส่งเสริมสนับสนุน	4.01	0.50	มาก	3
การกำกับดูแลคุณภาพ	4.00	0.44	มาก	4
โดยรวม	4.10	0.31	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D.= 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.30$, S.D.= 0.49) การดำเนินการระดับชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.10$, S.D.= 0.46) การส่งเสริมสนับสนุน ($\bar{X} = 4.1$, S.D.= 0.50) การกำกับดูแลคุณภาพ ($\bar{X} = 4.00$, S.D.= 0.44)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ทั้งโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อ จำแนกตามตำแหน่งประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกตามตำแหน่ง

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ	ผู้บริหาร N=47		ครู N=292		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.45	0.48	4.27	0.48	2.375*	0.021
การดำเนินการระดับชั้นเรียน	4.02	0.46	4.11	0.46	-1.285	0.204
การส่งเสริมสนับสนุน	4.00	0.51	4.02	0.50	0.252	0.802
การกำกับดูแลคุณภาพ	3.94	0.41	4.01	0.45	-1.074	0.287
โดยรวม	4.10	0.25	4.10	0.32	0.018	0.986

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกตามสถานะ ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติโดยรวม ของผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.10$) มีค่าเท่ากับ ครู ($\bar{X} = 4.10$) และการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกตามสถานะ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้านแตกต่างกันในด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS.	F	Sig.
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.813	2	0.406	1.726	0.180
	ภายในกลุ่ม	79.099	336	0.235		
	รวม	79.912	338			
การดำเนินการระดับชั้นเรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.299	2	0.65	3.08*	0.047
	ภายในกลุ่ม	70.857	336	0.211		
	รวม	72.157	338			
การส่งเสริมสนับสนุน	ระหว่างกลุ่ม	0.578	2	0.289	1.164	0.314
	ภายในกลุ่ม	83.434	336	0.248		
	รวม	84.012	338			
การกำกับดูแลคุณภาพ	ระหว่างกลุ่ม	0.025	2	0.012	0.063	0.939
	ภายในกลุ่ม	65.851	336	0.196		

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS.	F	Sig.
	รวม	65.875	338			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.507	2	0.254	2.632	0.073
	ภายในกลุ่ม	32.39	336	0.096		
	รวม	32.897	338			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 4 พบว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้านแตกต่างกัน ในด้านการดำเนินการระดับชั้นเรียน

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกตามขนาดโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS.	F	Sig.
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	6.23	3	2.077	9.442*	0.000
	ภายในกลุ่ม	73.682	335	0.22		
	รวม	79.912	338			
การดำเนินการระดับชั้นเรียน	ระหว่างกลุ่ม	4.536	3	1.512	7.491*	0.000
	ภายในกลุ่ม	67.62	335	0.202		
	รวม	72.157	338			
การส่งเสริมสนับสนุน	ระหว่างกลุ่ม	0.768	3	0.256	1.030	0.379
	ภายในกลุ่ม	83.244	335	0.248		
	รวม	84.012	338			
การกำกับดูแลคุณภาพ	ระหว่างกลุ่ม	3.17	3	1.057	5.645*	0.001
	ภายในกลุ่ม	62.705	335	0.187		
	รวม	65.875	338			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.891	3	0.964	10.759*	0.000
	ภายในกลุ่ม	30.006	335	0.09		
	รวม	32.897	338			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 5 พบว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และรายด้านแตกต่างกัน ในด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการดำเนินการระดับชั้นเรียน ด้านการกำกับดูแลคุณภาพ

อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ทราบถึงการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน อาจเป็นเพราะ มีการนำเอาหลักสูตรสถานศึกษามาใช้ในการจัดการเรียน การสอน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ สอดคล้องกับ อติรุจ บุญสูง (2563) ทำการศึกษา แนวทางการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสในพื้นที่สูง พบว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนำหลักสูตรมาใช้ รองลงมาคือ การนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการใช้หลักสูตรด้านการวางแผนหลักสูตรในระดับมากที่สุด และด้าน การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยคือการเตรียมหลักสูตร

2. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด จำแนกตามสถานะ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้านแตกต่างกันในด้านการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้คอยกำกับดูแลให้ครูนำหลักสูตรสถานศึกษาไป ปฏิบัติ สอดคล้องกับ ชนาพร เมฆดี (2565) ทำการศึกษา การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า สภาพการ บริหารหลักสูตรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้ หลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการ ประเมินหลักสูตรการศึกษา ผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลกจำแนกตามตำแหน่งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้านแตกต่างกัน ในด้านการดำเนินการระดับชั้นเรียน อาจเป็นเพราะ หลักสูตรสถานศึกษาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาที่ทุก คนนำไปปฏิบัติ สอดคล้องกับ ชนาพร เมฆดี (2565) ทำการศึกษา การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหาร

[508]

หลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประเมินหลักสูตรการศึกษา พบว่า มีแนวทางที่สำคัญ ประกอบด้วย 3 แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แนวทางการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา แนวทางการใช้หลักสูตรสถานศึกษา แนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา และแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาจำแนกตามตำแหน่ง อายุและประสบการณ์การทำงานโดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และรายด้านแตกต่างกัน ในด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการดำเนินการระดับชั้นเรียน ด้านการกำกับดูแลคุณภาพ อาจเป็นเพราะหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่มีความแตกต่างกันและความพร้อมในการนำไปใช้มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับ อติรุจ บุญสูง (2563) ทำการศึกษา แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสในพื้นที่สูงโดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนำหลักสูตรมาใช้ รองลงมาคือ การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรด้านการวางแผนหลักสูตร ในระดับมากที่สุด และด้าน การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เฉลี่ยเป็น การจัดทำหลักสูตร การเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสในพื้นที่สูง จำแนกตามสถานที่ตั้ง ขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา พบว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินการระดับชั้นเรียน การส่งเสริมสนับสนุน การกำกับดูแลคุณภาพ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้: เนื่องจากด้านการกำกับดูแลคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการกำกับดูแล และมีแผนงานการกำกับดูแลที่ชัดเจน นอกจากนั้นเนื่องจากด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ผู้บริหารควรนำรูปแบบการดำเนินในด้านนี้ไปประยุกต์ใช้กับด้านอื่น ๆ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป: ควรศึกษาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่สากล เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้น และ ควรศึกษาความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานหลักสูตรสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- นัตรดนัย ศรีสา. (2564). *ปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : บริษัทปิยะวัฒนา.
- ชนาพร เมฆดี และทัศนะ ศรีปิตตา. (2565). การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(4), 160-173.
- ธนศักดิ์ เปาริก. (2550). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปฐวิภาณ ตรีการ. (2564). *การบริหารและการจัดการหลักสูตรที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 โรงเรียนบ้านม่วงชุมอำเภอฟาง จังหวัดเชียงใหม่*. (การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. เชียงราย.
- เสาวลักษณ์ ประมาน. (2559). *ทักษะกีฬา*. พระนครศรีอยุธยา : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- อติรุจ บุญสูง และไพโรภ รัตนชูวงศ์. (2563). *แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2*. *วารสารครุศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 5(2), 66-70.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.